

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/139/117/95

- **POMOC FINANSOWA Z BUDŻETU PAŃSTWA
DLA UPADAJĄCYCH ZAKŁADÓW**
- **POSTAWY WOBEC AKCJI STRAJKOWYCH I POSTULATÓW
PŁACOWYCH STRAJKUJĄCYCH**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

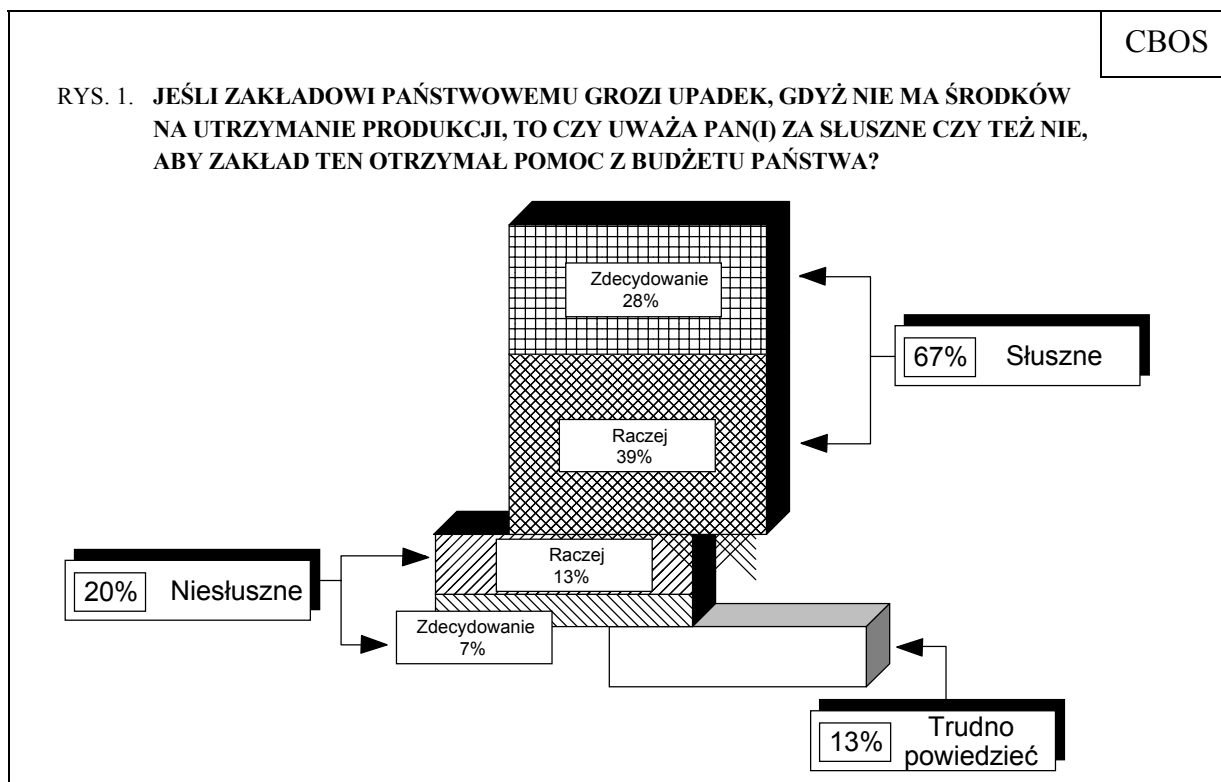
Sprawy takie, jak: pomoc udzielana z budżetu państwa zakładom, którym grozi upadek, umarzanie długów przedsiębiorstw wobec skarbu państwa czy przeznaczanie środków budżetowych na zaspokojenie postulatów płacowych pracowników państwowych zakładów pracy, stają się głośnie i zaprzatają uwagę opinii publicznej głównie wówczas, gdy dochodzi do protestów i spektakularnych akcji strajkowych załóg tych zakładów. Przykładem może być strajk pracowników "Ursusa", zorganizowany w maju br. Wyniki sondażu CBOS¹ pozwalają zorientować się, które działania spotykają się z poparciem społecznym, a które uważane są za niesłuszne, umożliwiając także poznanie postaw społecznych wobec udzielania pomocy finansowej zagrożonym zakładom. W kwestiach tych dawne oczekiwania pomocy ze strony państwa zderzają się z nowym myśleniem ekonomicznym.

Pomoc dla zagrożonych zakładów

Większość badanych - w sumie dwie trzecie - uważa za słuszne udzielenie pomocy finansowej z budżetu państwa zakładowi państwowemu, któremu grozi upadek (rys. 1).

---

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (61) zrealizowano w dniach 8-12 czerwca '95 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju (N=1172).

We wcześniejszych badaniach zbliżony odsetek respondentów (69%) opowiadał się za przyznaniem strajkującemu "Ursusowi" nisko oprocentowanego kredytu na rozwój produkcji. Warto zauważyć, że w obu przypadkach opinie umiarkowane przeważają nad zdecydowanymi, często więc nie jest to poparcie bezwarunkowe². Można to traktować jako - podyktowane lękiem przed bezrobociem i jego skutkami - opowiedzenie się przede wszystkim za ochroną miejsc pracy, w opinii społecznej dominuje bowiem przekonanie, że państwo powinno z tego powodu wspierać upadające gałęzie przemysłu³.

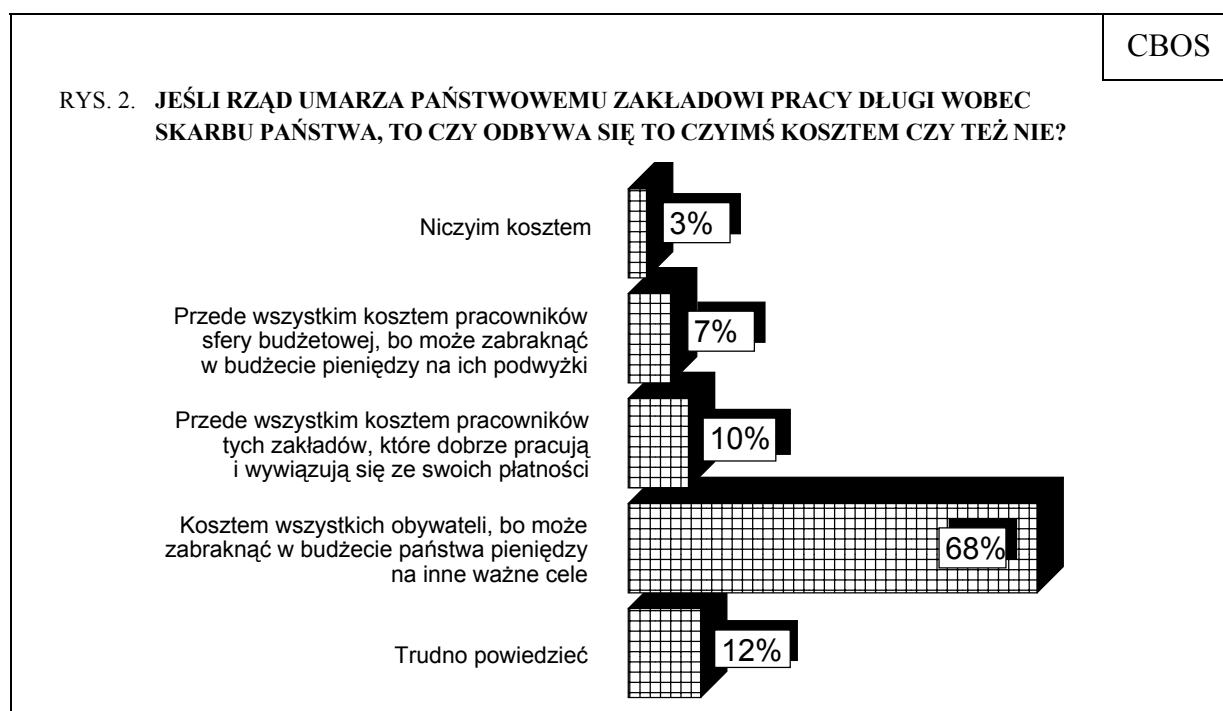
Udzielenie pomocy z budżetu państwa uważają za słuszne przede wszystkim respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym, robotnicy niewykwalifikowani i pracownicy fizyczno-umysłowi, osoby zatrudnione w sektorze państwowym, bezrobotni i gospodynie domowe, respondenci o średnich i niskich dochodach. Opinię przeciwną wyrażają najczęściej prywatni przedsiębiorcy. Wśród nich więcej jest nawet osób, które uważają za niesłuszne udzielenie pomocy upadającemu zakładowi, niż uznających takie działanie za słuszne

² Por. komunikat CBOS "Społeczeństwo a strajki", czerwiec '95.

³ Por. komunikat CBOS "Ile państwa w gospodarce?", kwiecień '95.

(zob. tabele aneksowe). Oprócz nich przeciwni udzielaniu pomocy z budżetu państwa są badani z wykształceniem wyższym, ankietowani mający wysokie dochody i dobre warunki materialne, pracownicy sfery budżetowej, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz uczniowie i studenci.

Inne są opinie, gdy w grę wchodzi umarzanie długów, jakie zakład państwowy ma wobec skarbu państwa. W sondażu dotyczącym strajku "Ursusa"⁴ znacznie mniej respondentów uznało za słuszne umorzenie jego długów (52%) niż udzielenie mu nisko oprocentowanego kredytu (69%). Świadomość obciążeń finansowych budżetu państwa w przypadku umarzania długów jest przypuszczalnie większa i - jak wynika z rys. 2 - w przekonaniu większości respondentów odbywa się to kosztem wszystkich obywateli.

Jest to niewątpliwie wynikiem rosnącej świadomości finansowych zależności i uwarunkowań w nowych warunkach gospodarczych, związanej z faktem płacenia podatków⁵. Tylko 3% respondentów uważa, że umorzenie długów wobec skarbu państwa nikogo nie

⁴ Zob. komunikat CBOS „Społeczeństwo a strajki”, op. cit.

⁵ Innym przejawem tej nowej świadomości jest przewaga opinii, że państwo nie powinno dopłacać do nie przynoszących zysku przedsiębiorstw państwowych - por. komunikat CBOS "Ile państwa w gospodarce?", op. cit.

kosztuje. Stosunkowo niewielkie odsetki badanych sądzą, że jest to szczególnie krzywdzące wobec jakiejś grupy pracowników - sfery budżetowej czy wobec zakładów wywiązujących się ze swoich zobowiązań finansowych. W grę wchodzi więc nie tyle poczucie sprawiedliwości czy równego traktowania, ile ekonomiczne myślenie i świadomość strat będących udziałem całego społeczeństwa.

Przekonanie o kosztach ponoszonych przez wszystkich obywateli jest najczęstsze wśród rolników, prywatnych przedsiębiorców, osób o najniższych deklarowanych dochodach oraz gospodyń domowych, ale wyraźnie częstsze jest też wśród badanych ze średnim i wyższym wykształceniem, zadowolonych z własnych warunków materialnych. Trzeba jednak zaznaczyć, że respondenci mniej wykształceni oraz żyjący w gorszych warunkach częściej mieli trudności z odpowiedzią na omawiane pytanie, co zapewne wpłynęło na wyniki. Opinię o kosztach ponoszonych przez całe społeczeństwo rzadziej niż pracownicy innych sektorów podzielają pracownicy sfery budżetowej. Znacznie częściej, co zrozumiałe, uważają oni, że umarzanie długów odbywa się przede wszystkim ich kosztem, ponieważ brakuje pieniędzy na podwyżki dla nich.

Ten ostatni pogląd jest też najczęstszy wśród przedstawicieli kadry kierowniczej, inteligencji i pracowników umysłowych niższego szczebla, osób ze średnim i wyższym wykształceniem, o najwyższych dochodach.

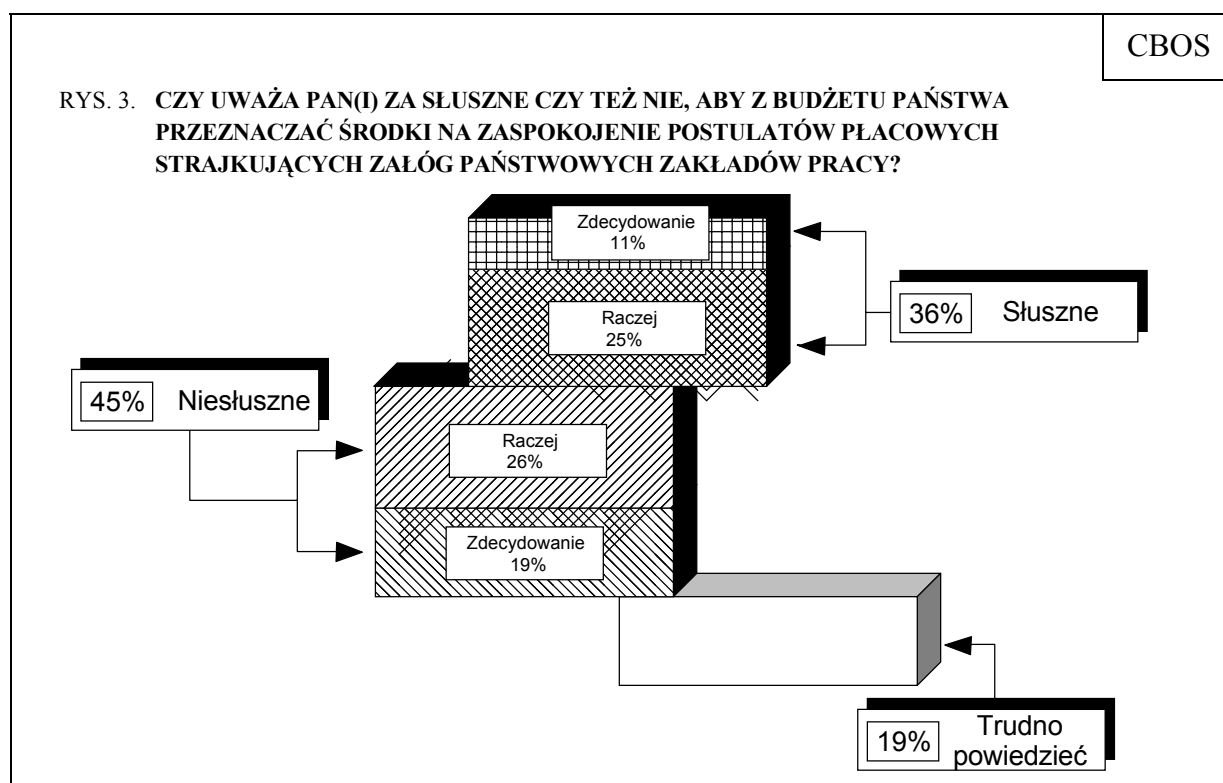
Na stwierdzenie, że umarzanie długów odbywa się przede wszystkim kosztem pracowników tych zakładów, które dobrze pracują i wywiązują się ze swoich płatności, najczęściej wskazywali pracownicy fizyczno-umysłowi, bezrobotni, uczniowie i studenci, respondenci zatrudnieni w sektorze prywatnym i państwowym (ale nie w sferze budżetowej), o zróżnicowanych - zarówno niskich, jak i wysokich - dochodach.

Stosunek do podejmowania strajków i zaspokajania postulatów placowych strajkujących

Mimo że większość respondentów opowiada się za udzieleniem pomocy z budżetu państwa zakładowi państwowemu, któremu grozi upadek, nie oznacza to jednak poparcia dla

przeznaczania środków budżetowych na zaspokajanie postulatów płacowych strajkujących załóg, chociaż postulaty takie często współwystępują ze złą kondycją finansową zakładów. Tylko nieco więcej niż jedna trzecia badanych uważa za słuszne (i to głównie "raczej" niż "zdecydowanie"), przeznaczanie środków na ten cel z budżetu państwa; znacznie wyższy odsetek ankietowanych wyraża sprzeciw (rys. 3).

Przy tym w wielu respondentach kwestia ta musiała budzić wątpliwości, skoro jedna piąta z nich (19%) nie zajęła stanowiska w tej sprawie. Szczególnie często unikały wyrażenia swego zdania w tej kwestii respondenci z wykształceniem podstawowym, osoby najstarsze (65 lat i więcej), renciści, emeryci oraz rolnicy (i mieszkańcy wsi w ogóle).

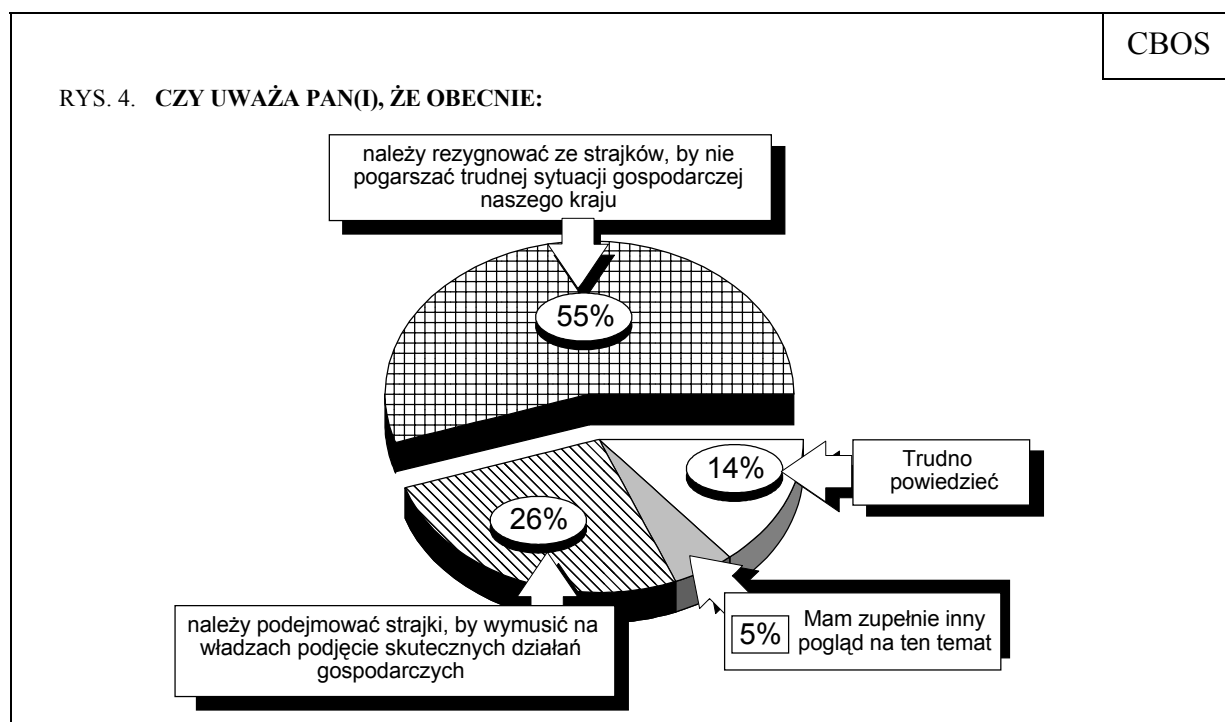
Odsetki przeciwników przeznaczania środków z budżetu państwa na zaspokajanie postulatów płacowych strajkujących rosną wraz z poziomem wykształcenia. Spośród respondentów z wykształceniem podstawowym tylko co siódmy (14%) zdecydowanie sprzeciwia się takiemu wykorzystywaniu środków z budżetu, podczas gdy z wykształceniem wyższym - ponad jedna trzecia (39%). Częściej niż inni za niesłuszne uważają ten sposób

zaspokajania postulatów płacowych także przedstawiciele prywatnych przedsiębiorców, kadry kierowniczej, inteligencji, pracowników umysłowych niższego szczebla, uczniowie i studenci oraz osoby o wysokich dochodach i dobrych warunkach materialnych.

W tej kwestii ujawniły się różnice opinii związane z poglądami politycznymi badanych - respondenci o poglądach centrowych częściej niż ci, którzy deklarują sympatie lewicowe czy prawicowe, przeciwni są przeznaczaniu środków z budżetu na zaspokajanie roszczeń płacowych strajkujących załóg państwowych zakładów pracy. Tak więc w tym przypadku podział na poglądy lewicowe czy prawicowe nie dokonuje się według stosunku do kwestii ekonomicznych.

Natomiast za zaspokajaniem postulatów płacowych opowiadają się najczęściej robotnicy (wykwalifikowani i niewykwalifikowani), pracownicy fizyczno-umysłowi, bezrobotni, gospodynie domowe; częściej też pracownicy sektora państwowego i sfery budżetowej niż innych.

Ponad połowa respondentów (55%) uważa ponadto, że obecnie nie należy podejmować strajków, by nie pogarszać trudnej sytuacji gospodarczej kraju (rys. 4). Jest to najwyższy odnotowany w badaniach CBOS odsetek odpowiedzi tego typu w ciągu ostatnich kilku lat (w marcu '93 - 41%, w lutym '94 - 50%). Tylko jedna czwarta ankietowanych sądzi, że za pomocą strajków należy wymusić na władzach skuteczne działania gospodarcze.

Można więc powiedzieć, ogólnie rzecz biorąc, że istnieje świadomość trudności gospodarczych i finansowych państwa i nie zyskują społecznej akceptacji działania, które mogłyby te trudności pogłębić czy prowadzić do uzyskania przez kogoś korzyści kosztem i tak napiętego budżetu.

Im młodszy respondenci, tym liczniej opowiadają się za podejmowaniem strajków. Tę formę nacisku na władze częściej też popierają badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim, robotnicy, pracownicy umysłowi niższego szczebla, bezrobotni, gospodynie domowe, uczniowie i studenci, pracownicy sfery budżetowej oraz respondenci deklarujący prawicowe poglądy polityczne.

Przeciwni podejmowaniu strajków są natomiast najczęściej prywatni przedsiębiorcy, rolnicy, kadra kierownicza i inteligencja, emeryci i renciści, osoby o wysokich dochodach i dobrych warunkach materialnych, a także ankietowani o poglądach lewicowych. Wydaje się więc, że opinie w tej sprawie uwarunkowane są przede wszystkim obecną sytuacją polityczną, nie wynikają zaś z poglądów politycznych respondentów.

Warto przy tym odnotować, że w porównaniu z wynikami sondażu z końca maja - okresu nasilenia akcji strajkowych - w czerwcu nastąpił znaczny spadek odsetka ankietowanych spodziewających się narastania fali strajków i protestów (tab. 1).

Tabela 1 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych miesięcy fala strajków, protestów będzie narastała czy też będzie opadała?	Wskazania respondentów według terminów badań:									
	II	III	V	VIII	II	III	X	I	V	VI
	'93				'94			'95		
Będzie się uspokajało - strajki, protesty będą powoli wygasły	7	6	10	7	10	10	12	12	6	11
Będzie tak jak teraz - będą się pojawiały protesty i strajki	26	21	17	22	42	25	36	36	18	29
Będzie narastała fala strajków, protestów	41	53	55	42	42	48	28	34	59	42
Wybuchnie poważny konflikt społeczny	11	10	9	10	5	8	6	4	8	6
Trudno powiedzieć	15	10	8	19	3	9	18	15	9	11

Na pewne uspokojenie opinii społecznej wskazuje też wyższa obecnie liczba badanych sądzących, iż nasilenie strajków nie wzrośnie lub że będzie malało. Nadal jednak odsetek oczekujących narastania fali protestów jest większy niż w październiku '94 czy styczniu '95, co można wiązać z czasowym tylko zawieszeniem akcji strajkowych.

★

★

★

Większość respondentów (67%) uważa za słuszne udzielanie pomocy z budżetu państwa zakładom państwowym, którym grozi upadek. Nie oznacza to jednak poparcia ani dla umarzania długów, jakie zakłady pracy mają wobec skarbu państwa, ani dla postulatów płacowych strajkujących załóg przedsiębiorstw państwowych. Jest to raczej - wynikające z lęku przed bezrobociem - opowiedzenie się respondentów za ochroną miejsc pracy. Wyraźnie widoczne jest postrzeganie finansowych obciążeń społeczeństwa z tytułu umarzania długów czy realizacji postulatów płacowych strajkujących pracowników. Zdaniem badanych, pomoc udzielana państwowym zakładom nie powinna mieć charakteru bezzwrotnego, należy jej jednak udzielać, by zapobiec ich upadkowi i nie powiększać liczby bezrobotnych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jeśli zakładowi państwowemu grozi upadek, gdyż nie ma środków na utrzymanie produkcji, to czy uważa Pan(i) za słuszne czy też nie, aby zakład ten otrzymał pomoc z budżetu państwa? 1 - Zdecydowanie słuszne; 2 - Raczej słuszne; 3 - Raczej niesłuszne; 4 - Zdecydowanie niesłuszne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	39	13	7	13	1172
Płeć						
Mężczyźni	26	38	16	8	11	554
Kobiety	29	40	10	5	16	618
Wiek						
do 24 lat	22	47	13	8	11	161
25-34	29	39	15	5	11	219
35-44	27	40	13	10	10	271
45-54	37	39	13	5	7	169
55-64	30	38	11	6	16	176
65 lat i więcej	22	33	13	4	28	176
Miejsce zamieszkania						
Wieś	26	41	12	2	19	437
Miasto do 20 tys.	32	38	10	6	13	122
od 21 do 50 tys.	33	37	13	9	7	169
51-100 tys.	23	37	15	4	21	55
101-200 tys.	27	40	16	7	10	75
201-500 tys.	22	47	13	8	9	141
501 tys. i więcej mieszk.	32	31	14	14	10	174
Region						
Północny	26	43	13	9	10	124
Zachodni	24	36	13	8	18	124
Środkowozachodni	31	38	14	9	9	176
Środkowy	33	39	9	7	12	212
Wschodni	30	34	13	4	19	148
Południowo-wschodni	23	39	15	4	19	185
Południowo-zachodni	27	44	15	5	9	203
Wykształcenie						
Podstawowe	28	37	9	4	21	396
Zasadnicze zawodowe	32	42	11	5	10	291
Średnie	27	41	14	8	10	380
Wyższe	18	31	26	15	10	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	34	28	9	11	73
Prac.umysł.niż.szczebła	25	38	15	12	11	102
Pracownicy fiz.- umysł.	30	47	4	9	10	76
Robotnicy wykwalifikowani	25	42	11	8	13	140
Robotnicy niewykwalifik.	54	33	9	0	3	56
Rolnicy	21	53	8	5	14	97
Prywatni przedsiębiorcy	25	18	32	16	9	49
Bierni zawodowo						
Renciści	30	36	7	4	22	167
Emeryci	29	35	12	5	18	213
Uczniowie i studenci	14	43	22	10	11	51
Bezrobotni	30	44	14	6	9	81
Gospodynie domowe i inni	35	43	11	3	9	65
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	24	33	20	14	9	128
Sektor państwowy	30	48	9	5	9	145
Sektor prywatny	30	33	16	10	11	202
Spółdzielczość	30	41	16	2	11	33
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 125 zł	30	39	12	5	14	228
125 - 199	33	38	10	5	13	183
200 - 274	29	41	13	3	14	310
275 - 324	29	36	12	9	14	169
325 i powyżej	22	39	17	13	9	225
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	37	13	4	14	433
Średnie	28	42	11	6	13	525
Dobre	19	37	18	13	14	214
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	37	23	4	14	73
Raz w tygodniu	31	40	11	6	12	704
Kilka razy w roku	24	41	13	6	16	277
W ogóle nie uczestniczy	21	30	20	12	17	118
Poglądy polityczne						
Lewica	26	42	12	9	11	222
Centrum	25	47	15	5	8	353
Prawica	31	37	16	8	8	280
Trudno powiedzieć	30	30	9	5	26	312

Tabela 2. Jeśli rząd umarza państwowemu zakładowi pracy długi wobec skarbu państwa, to czy odbywa się to niektórym kosztem czy też nie? 1 - Niczym kosztem; 2 - Przede wszystkim kosztem pracowników sfery budżetowej, bo może zabraknąć w budżecie pieniędzy na ich podwyżki; 3 - Przede wszystkim kosztem pracowników tych zakładów, które dobrze pracują i wywiązują się ze swoich płatności; 4 - Kosztem wszystkich obywateli, bo może zabraknąć w budżecie państwa pieniędzy na inne ważne cele

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	7	10	67	12	1171
Płeć						
Mężczyźni	4	6	10	70	9	554
Kobiety	2	8	10	65	15	617
Wiek						
do 24 lat	3	8	13	68	9	161
25-34	2	10	12	67	10	219
35-44	4	9	11	69	7	271
45-54	2	7	10	71	10	169
55-64	2	6	7	71	13	176
65 lat i więcej	3	3	8	59	27	176
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	5	8	66	18	437
Miasto do 20 tys.	6	11	6	67	10	122
od 21 do 50 tys.	1	8	14	67	9	169
51-100 tys.	4	9	10	68	10	54
101-200 tys.	3	3	12	79	3	75
201-500 tys.	1	13	16	60	11	141
501 tys. i więcej mieszk.	1	9	10	74	7	174
Region						
Północny	5	10	10	64	11	124
Zachodni	3	2	9	80	6	124
Środkowo-zachodni	2	7	9	72	10	176
Środkowy	4	7	8	70	11	212
Wschodni	0	6	8	67	19	148
Południowo-wschodni	3	8	8	64	17	185
Południowo-zachodni	2	11	18	58	11	203
Wykształcenie						
Podstawowe	3	5	9	64	19	396
Zasadnicze zawodowe	4	5	13	66	13	291
Średnie	2	11	10	71	6	380
Wyższe	1	13	8	73	4	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	18	6	68	7	73
Prac.umysł.niż.szczebła	4	19	10	62	5	102
Pracownicy fiz.-umysł.	2	9	19	59	11	76
Robotnicy wykwalifikowani	5	4	12	72	7	140
Robotnicy niewykwalifik.	1	11	10	65	13	56
Rolnicy	0	2	7	81	9	97
Prywatni przedsiębiorcy	0	4	11	81	4	49
Bierni zawodowo						
Renciści	6	4	7	60	22	167
Emeryci	3	5	9	67	16	212
Uczniowie i studenci	0	12	15	69	4	51
Bezrobotni	4	6	15	57	19	81
Gospodynie domowe i inni	0	5	5	79	11	65
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	3	20	8	63	5	128
Sektor państwowy	2	8	15	69	5	145
Sektor prywatny	3	7	12	70	8	202
Spółdzielczość	0	1	5	71	22	33
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 125 zł	1	3	8	74	14	228
125 - 199	5	5	13	61	15	183
200 - 274	4	9	8	67	12	310
275 - 324	4	10	8	67	12	169
325 i powyżej	0	11	15	68	6	225
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	5	11	63	17	433
Średnie	3	8	9	70	10	525
Dobre	2	9	11	71	6	213
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	2	8	7	71	13	73
Raz w tygodniu	2	8	11	66	13	704
Kilka razy w roku	5	7	10	65	12	276
W ogóle nie uczestniczy	1	5	9	77	7	118
Poglądy polityczne						
Lewica	2	8	11	74	6	222
Centrum	5	8	11	69	6	353
Prawica	2	9	12	69	9	280
Trudno powiedzieć	2	4	7	60	26	312

Tabela 3. Czy uważa Pan(i) za słuszne czy też nie, aby z budżetu państwa przeznaczyć środki na zaspokojenie postulatów płacowych strajkujących załóg państwowych zakładów pracy? 1 - Zdecydowanie słuszne; 2 - Raczej słuszne; 3 - Raczej niesłuszne; 4 - Zdecydowanie niesłuszne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	25	26	19	19	1170
Płeć						
Mężczyźni	10	25	28	21	15	552
Kobiety	11	25	24	16	23	618
Wiek						
do 24 lat	10	28	30	17	15	160
25-34	13	27	26	18	15	219
35-44	11	24	29	21	16	271
45-54	13	22	27	21	16	169
55-64	11	27	23	17	22	176
65 lat i więcej	7	23	20	16	35	174
Miejsce zamieszkania						
Wieś	11	27	26	11	24	437
Miasto do 20 tys.	12	23	27	19	20	122
od 21 do 50 tys.	12	21	23	25	19	169
51-100 tys.	6	25	27	25	17	55
101-200 tys.	3	29	26	22	20	75
201-500 tys.	8	28	28	25	10	139
501 tys. i więcej mieszk.	14	23	28	21	14	172
Region						
Północny	12	29	24	18	17	124
Zachodni	13	24	21	23	19	124
Środkowozachodni	10	22	30	25	14	175
Środkowy	8	31	24	16	20	210
Wschodni	12	23	22	16	26	148
Południowo-wschodni	10	23	28	16	22	185
Południowo-zachodni	11	23	31	18	17	203
Wykształcenie						
Podstawowe	9	29	21	14	27	396
Zasadnicze zawodowe	15	24	27	14	20	290
Średnie	9	26	30	20	14	379
Wyższe	9	13	33	39	6	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	10	13	34	32	11	73
Prac. umysł. niż. szczebla	12	22	31	25	10	102
Pracownicy fiz. - umysł.	13	28	26	16	18	75
Robotnicy wykwalifikowani	15	31	25	14	15	140
Robotnicy niewykwalifik.	24	22	21	17	16	56
Rolnicy	6	21	29	18	26	97
Prywatni przedsiębiorcy	4	10	31	39	16	49
Bierni zawodowo						
Renciści	9	26	19	16	29	167
Emeryci	8	27	25	17	24	212
Uczniowie i studenci	4	31	41	17	7	51
Bezrobotni	12	30	25	14	19	81
Gospodynie domowe i inni	13	34	23	12	19	65
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	15	24	30	23	8	128
Sektor państwowy	13	25	24	21	18	145
Sektor prywatny	11	21	29	23	17	201
Spółdzielczość	21	13	33	17	16	33
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 125 zł	13	22	26	15	24	228
125 - 199	14	26	27	18	16	183
200 - 274	9	28	26	15	22	309
275 - 324	14	29	21	19	17	169
325 i powyżej	7	22	31	29	12	224
Ocena własnych war. mater.						
Złe	14	24	27	14	21	433
Średnie	9	28	24	19	19	525
Dobre	8	20	29	27	15	211
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	18	32	13	27	73
Raz w tygodniu	12	26	24	19	20	702
Kilka razy w roku	10	28	28	15	19	277
W ogóle nie uczestniczy	7	19	33	30	12	118
Poglądy polityczne						
Lewica	12	26	22	25	15	222
Centrum	6	27	35	19	13	353
Prawica	14	29	27	19	12	278
Trudno powiedzieć	12	20	19	13	36	312

Tabela 4. Czy uważa Pan(i), że obecnie należy: 1 - rezygnować ze strajków, by nie pogarszać trudnej sytuacji gospodarczej naszego kraju; 2 - podejmować strajki, by wymusić na władzach podjęcie skutecznych działań gospodarczych; 3 - Mam zupełnie inny pogląd na ten temat (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	55	26	6	14	1171
Płeć					
Mężczyźni	57	25	6	12	554
Kobiety	54	26	5	15	617
Wiek					
do 24 lat	48	37	1	14	161
25-34	49	30	7	13	219
35-44	56	28	6	10	271
45-54	61	19	6	13	169
55-64	53	22	8	17	176
65 lat i więcej	66	14	3	16	176
Miejsce zamieszkania					
Wieś	54	24	6	17	437
Miasto do 20 tys.	57	31	4	8	122
od 21 do 50 tys.	50	25	6	18	169
51-100 tys.	60	14	15	11	54
101-200 tys.	62	26	3	9	75
201-500 tys.	56	30	5	9	141
501 tys. i więcej mieszk.	58	27	4	11	174
Region					
Północny	54	26	8	13	124
Zachodni	48	25	8	19	124
Środkowo-zachodni	62	23	6	10	176
Środkowy	51	27	7	15	212
Wschodni	55	23	5	17	148
Południowo-wschodni	58	27	3	12	185
Południowo-zachodni	56	27	4	12	203
Wykształcenie					
Podstawowe	56	20	4	20	396
Zasadnicze zawodowe	51	31	7	12	291
Średnie	56	28	5	10	380
Wyższe	61	23	7	9	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	56	25	9	10	73
Prac. umysł. niż. szczebla	59	31	8	2	102
Pracownicy fiz. - umysł.	48	25	8	18	76
Robotnicy wykwalifikowani	54	32	2	12	140
Robotnicy niewykwalifik.	53	27	5	15	56
Rolnicy	57	14	10	19	97
Prywatni przedsiębiorcy	60	21	4	15	49
Bierni zawodowo					
Renciści	58	21	5	16	167
Emeryci	63	17	5	15	212
Uczniowie i studenci	42	39	0	19	51
Bezrobotni	44	41	4	10	81
Gospodynie domowe i inni	47	35	3	14	65
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	52	34	9	5	128
Sektor państwowy	58	24	5	13	145
Sektor prywatny	53	28	6	13	202
Spółdzielczość	72	15	0	13	33
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	52	25	6	17	228
125 - 199	53	31	4	11	183
200 - 274	53	28	6	14	310
275 - 324	53	28	5	14	169
325 i powyżej	68	17	6	9	225
Ocena własnych war. mater.					
Złe	49	29	5	16	433
Średnie	56	23	7	14	525
Dobre	66	23	3	8	213
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	63	14	2	20	73
Raz w tygodniu	54	28	5	13	704
Kilka razy w roku	55	26	5	15	276
W ogóle nie uczestniczy	61	15	11	14	118
Poglądy polityczne					
Lewica	65	16	7	12	222
Centrum	58	28	5	9	353
Prawica	49	34	6	11	280
Trudno powiedzieć	51	22	4	23	312